

Het Parool, zaterdag 7 mei 2011

Ook voor openbare basisschool wordt geloot

Doordat het aantal kinderen in Amsterdam-Centrum en -Zuid is gestegen, moet daar ook op sommige openbare basisscholen worden geloot voor een plaats.

Deze week ontstond er opnieuw onrust onder ouders die hun kinderen hadden ingeschreven op een openbare basisschool in Amsterdam Centrum of Zuid, want helaas werden hun kinderen uitgeloot voor een plaats in het aankomende schooljaar. Dat er geloot wordt in het Amsterdamse basisonderwijs is helemaal niet nieuw, want bijzonder neutrale scholen, zoals bijvoorbeeld de Asvo op het Frederiksplein, doen dat al jaren. Loting op een openbare school roept meer vragen op en daarom een korte toelichting.

Openbaar onderwijs en algemeen toegankelijk zijn nauw met elkaar verbonden en daarom leeft bij veel ouders de verwachting dat elke openbare school iedereen zou moeten kunnen plaatsen. Natuurlijk is ieder kind, ongeacht afkomst of identiteit, welkom op een openbare school en dat geldt overigens ook voor bijna alle bijzondere basisscholen in Amsterdam. De reden om kinderen soms af te wijzen, ligt aan het bereiken van de maximale schoolgrootte en de beperkingen van de fysieke ruimte. Een basisschool van 500 leerlingen in het Centrum van Amsterdam is verhoudingsgewijs al een grote school en doet een onevenredig beslag op de beschikbare faciliteiten zoals het aantal lokalen, speelruimte, gymzaal, etc. Kinderen, ouders en leerkrachten hebben last van die beperkingen en verdere uitbreiding binnen bestaande gebouwen is op veel plaatsen niet meer mogelijk.

In een aantal gevallen kan dan worden uitgebreid op alternatieve locaties in de omgeving van de school. Organisatorisch zitten aan dat soort dislocaties wel beperkingen. Zowel op onderwijsinhoudelijk als financieel gebied, want scholen worden niet bekostigd om alles in tweevoud te hebben. Ook ouders maken vaak bezwaar als hun kinderen worden geplaatst in een dislocatie, want dat voelt toch niet als de 'echte' school.

In de afgelopen jaren is het absolute kinderaantal in de stadsdelen Centrum en Zuid flink gestegen. Meer gezinnen blijven in de stad wonen en zij maken allemaal gebruik van een school in de buurt. Als schoolbestuur van de openbare basisscholen in Centrum en Zuid zijn wij voortdurend bezig om die groei zo goed mogelijk op te vangen. Veel locaties zijn dan ook maximaal uitgebreid.

Deze groei van scholen wordt altijd veroorzaakt door de kinderen die in de buurt van de school wonen, want wij hanteren een toelatingsbeleid waarbij kinderen uit de eigen schoolzone (vastgesteld gebied rondom de school heen) voorrang hebben. Soms is het aantal kinderen in die schoolzones groter dan het aantal plaatsen en dan moet er helaas geloot worden. Voor de uitgelote kinderen en hun ouders is dat erg vervelend, maar niemand wil zijn kind op een school hebben die uit zijn voegen barst en een groeps grootte van dertig leerlingen of meer is onaanvaardbaar.

Hoe groot is op dit moment het probleem? Voor de plaatsing van kinderen in de eerste helft van komend schooljaar is er vorige week op 5 van de 21 openbare scholen in Centrum en Zuid geloot. In het totaal zijn er 33 kinderen uitgeloot. Ouders zijn

doorverwezen naar andere scholen. Soms is dat een bijzondere school, maar als men toch graag naar een openbare school gaat, zijn er vaak nog mogelijkheden op zo'n tien minuten fietsafstand. Concreet zijn er nu kinderen uitgeloot op scholen in hartje Centrum waarvan ouders suggereren dat er alleen nog een plek zou zijn op een school in Buitenveldert. Dat klopt niet, want naast twee katholieke basisscholen in Centrum zijn er ook in De Pijp nog twee openbare basisscholen met ruimte.

Natuurlijk is het vervelend om op deze manier een school te moeten zoeken en wij zijn dan ook met stadsdelen in gesprek over mogelijke uitbreidingen. Schoolbesturen zijn namelijk nooit eigenaar van een gebouw en zijn voor hun huisvesting afhankelijk van stadsdelen.

Uitbreiding is ook risicovol, want niet elke uitbreiding levert uiteindelijk het aantal verwachte leerlingen op. Niets is namelijk zo veranderlijk als de aanmelding van kleuters. Al jaren zien wij dat ouders zich overal oriënteren, inschrijven op meer scholen en zelfs na plaatsing valt er nog een aanzienlijk deel af wegens verhuizing of voorkeur voor een andere school. Ook zien wij vervolgens veel schoolwisselingen in de eerste vier jaar dat een kind op school zit omdat jonge gezinnen verhoudingsgewijs vaker verhuizen gedurende de basisschoolperiode. De huidige prognose van O&S geeft aan dat het kinderaantal tot 2014 nog zal stijgen. Daarna neemt het aantal af en daarom zal er ook niet simpelweg een extra school gesticht mogen worden in Centrum of Zuid.

Om de huidige problemen op te lossen, zullen wij er alles aan doen om kinderen een passende school te bieden in de buurt of in een aantal gevallen in aangrenzende stadsdelen. Uitgangspunt blijft ook voor ons dat een kind zoveel mogelijk in zijn/ haar eigen buurt naar school moet kunnen gaan. Daarnaast voeren wij nauw overleg met de andere schoolbesturen en de stadsdelen over een eenduidig registratiesysteem voor de aanmelding van alle leerlingen in basisonderwijs. In eerste instantie richt zo'n systeem zich op één stadsdeel, maar uiteindelijk zou het naar onze overtuiging goed zijn om op stedelijk niveau alle leerlingaanmeldingen in beeld te kunnen brengen. Zo'n systeem registreert de inschrijvingen en brengt eventuele dubbelingen in beeld. Voor alle duidelijkheid beperken wij ons tot een gezamenlijk registratiesysteem en spreken niet over een centrale plaatsing.

Herbert de Bruijne

De auteur is algemeen directeur Openbaar Onderwijs aan de Amstel.